

استعلام:

در بند «ت» ماده 45 الحاقی به قانون مبارزه با مواد مخدر چنین آمده است: «... و مواد موضوع ماده 8 این قانون ... و در خصوص سایر جرایم موضوع ماده 8...» وقتی که مقنن در ابتدا و اینکه به طور مطلق می‌گوید «مواد (مواد مخدر) موضوع ماده 8» قهرا در صدد بیان جرایم موضوع ماده 8 است و اینکه مجدداً می‌گوید سایر جرایم موضوع ماده 8 یعنی چه؟ و مصادیق آن کدام است؟ 2- تکلیف سایر موارد (مثل مصادیق ماده 5) در جریان بندت چگونه است؟ 3- شخصی در سال 93 محکوم به اعدام شده و در سال 1395 هم در یک استان دیگر محکوم به اعدام بابت اتهام دیگر مواد مخدر می‌شود حکم اعدام مربوط به سال 1393 و در سال 1394 طی تصمیم فرجامی قطعی می‌شود و در سال 1397 نیز با اعمال ماده واحده (ماده 45 الحاقی) این مجازات (اعدام سال 1393) به حبس درجه 1 اصلاح می‌گردد حکم اعدام مربوطه به سال 1395 و قبل از سال 1396 با حکم فرجامی قطعی می‌شود شعبه مربوط به استان دوم تصمیم می‌گیرد که در سال 1398 و ماده 45 الحاقی را اعمال نماید. با توجه به اینکه هنگام صدور رأی سال 1395 قبل از 1396 سابقه متهم اعدام بوده است و هم اکنون یعنی سال 1398 حبس درجه 1 است سابقه متهم مبتنی بر کدام یک از اعدام یا حبس درجه 1 است؟ آیا با توجه به اینکه ارتکاب اعمال مجرمانه متهم مربوط به سال های 93 و 95 قبل از حاکمیت ماده واحده است و شرایط ذیل بندت فراهم نیست با توجه به ماده 10 قانون مجازات اسلامی اقدام شعبه دوم خروج موضوعی از ماده 45 خواهد داشت یا خیر؟ و همچنین بفرمایید آیا اعدام موضوع ماده واحده حدی است یا خیر؟ اعدام قبل از این ماده واحده، تعزیری است یا خیر./ع

پاسخ:

1- قانونگذار در ماده 4 قانون اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر اصلاحی 1389، ارتکاب 8 رفتار نسبت به مواد مخدر یا روانگردان‌های صنعتی غیر دارویی منکور در این ماده را جرم انگاری کرده است و در ماده 8 این قانون، ارتکاب 12 رفتار نسبت به مواد مخدر یا روانگردان‌های صنعتی غیر دارویی را جرم انگاری کرده است که 8 رفتار منکور در ماده 4 در ماده 8 نیز جرم‌انگاری شده است، ولی 4 رفتار دیگر در ماده 8 که در این ماده جرم‌انگاری شده است، در ماده 4 ذکر نشده است، اما نوع مواد مخدر و روانگردان‌های صنعتی غیر دارویی منکور در این دو ماده با هم متفاوت است، بنابراین مقصود از عبارت «مواد موضوع ماده 8 این قانون مشروط به این‌که بیش از 2 کیلو گرم باشد» منکور در بند (ت) ماده واحده الحاقی یک ماده به قانون مبارزه با مواد مخدر مصوب 12/7/1396 به قرینه عبارت های قبل و بعد از آن، رفتارهای مجرمانه مشترک با ماده 4 یاد شده یعنی وارد، صادر، ارسال، تولید، ساخت و توزیع کردن و فروش یا در معرض فروش قرار دادن مواد مخدر و روانگردان‌های صنعتی غیردارویی منکور در این ماده (ماده 8) است و مقصود از عبارت «درخصوص سایر جرایم موضوع ماده 8 در صورتی که بیش از 3 کیلو گرم باشد» رفتارهای غیر مشترک با ماده 4 یعنی خرید، نگهداری، مخفی و حمل کردن مواد مخدر و روان گردان‌های صنعتی غیردارویی منکور در این ماده (ماده 8) است. 2- جرایم موضوع ماده 5 قانون مبارزه با مواد مخدر با اصلاحات و الحاق بعدی (خرید، نگهداری، مخفی یا حمل کردن تریاک و دیگر مواد منکور در ماده 4 این قانون) از تاریخ لازم الاجرا شدن ماده واحده الحاقی یک ماده به قانون یاد شده مصوب 12/7/1396 با هر نصابی از مواد یاد شده، مستوجب مجازات اعدام نیست، مگر آن که یکی از شرایط منکور در بندهای (الف)، (ب) یا (پ) ماده واحده نیز وجود داشته باشد، زیرا در بند (ت) ماده واحده منکور، جرایم موضوع ماده 5 یاد شده ذکر نشده است. 3- سؤال به نحو مطرح شده با عنایت به ذکر جزئیات واقعی از پرونده و شرح ماوقع، موردی و ناظر به مصداق خاص است و با توجه به ماده 3 دستورالعمل نحوه استعلام حقوقی و پاسخ به آن در قوه قضاییه مصوب 19/19/1398 این اداره کل از پاسخ‌گویی به سؤال‌های مصداقی معذور است. 4- با توجه به صدر «ماده واحده الحاقی یک ماده به قانون مبارزه با مواد مخدر مصوب 1396» که مقرر داشته است: «مرتکبان جرایمی که در این قانون دارای مجازات اعدام یا حبس ابد هستند، در صورت احراز یکی از شرایط زیر در حکم مفسد فی‌الارض می‌باشند و به مجازات اعدام ... محکوم و در غیر این صورت مشمولین به اعدام به حبس درجه یک ... و مشمولین به حبس ابد به حبس و جزای نقدی درجه دو ... محکوم می‌شوند؛ در حال حاضر مجازات اعدام تعزیری و حبس ابد برای جرایم مرتبط با مواد مخدر و روانگردان منتفی است؛ و مجازات اعدام حدی از بلب افساد فی‌الارض جایگزین اعدام تعزیری شده است